

יונק החדש

ל א מכבר ערך עתון ערב גרמני סימני פוזיון על בעיות השעה. השתתפו בו כמה גנרלים בדימוס, שקנו לעצמם שם, בשעתו, כקציני המטה של הוורמאכט. כדאי לשים לב לדעותיהם, כפי שהשמעו בפרהמיה, לצורכי פירסום ופניסומת. בין השאר נאמרו הדברים הבאים:

גנרל לויטנאנט ארזין פון סטאופן: "עלינו לחיות במשטר חמור של צנע. אין לעס הגרמני כל זכות מוסרית לחיות בסטאנדארט הנוכחי שלו. יש להוריד את רמת המחיה של ההמונים אל מסטרי הרעב שסדר אצלנו למחרת המלחמה."

גנרל מאיור גינתר פון מאנהיים: "הנוסד חייב לראות בצבא את האידאולוגיה שלו. פלד-מרשאל הינץ זייליק: "יש להחזיר את עונש המוות למדינה."

אוברסט הורסט פון האטלברג: "קודם כל עלינו להפסיק לדבר על שלום!"

אדמירל קורט טירפיץ: "אני שייך לאלה המתנגדים לפירוק חד צדדי של הנשק הי אטומי."

הוא מגדיר את עצמו הגדרה מוחית לפת. אם נימנע משיומש בכיטוי יום חריפים, הרי נגדירו כך: ריי אקציונר, שובניסט ומיליטריסט. יכול אדם לדגול בהורדה זמנית של רמת המחיה, למען הכפר והספר. גם לנין וגם מייסדי התנועה הקיבוצית דגלו פעם ברעיון כזה. אולם כאשר מחוברת תביעה זו לדרישה להפוך את הצבא לאידיאולוגיה ולהפסיק לדבר על שלום, הרי יש לה משמעות אחרת לגמרי. תוספת הורשה להנהגת ענייני נשמה — סימניה הכר הקלאסי של הריאקציונר המובהק ביותר — רק משלימה את התמונה.

אין צורך להוריד את רמת המחיה של ההמונים בישראל. להיפך, אפשר וצריך

שומעו על רצח לוממבה. אך קרוב לחדאי כי לבו ידאב ביום בו יצא הקלס הצרפתי האחרון מתחומי אלגיריה החופשית. הוא לא יהיה יחיד ברגשות אלה. ירגישו בדיוק כמוהו גנראי לים צרפתיים ואיטלקיים, אדמיי רלים בריטיים וספרדיים, ואפילו אלופי הצבא הפולני הגולה של הגנרל אנדרס, באנגליה.

★ ★ ★

כ כול אדם לבוא ולהגיד: גם זו טובה. אמר ז'בוטינסקי שלא נהיה אומה אמיתית כל עוד לא יהיו לנו גנבים עבריים ויצאניות עבריות. אפשר להוסיף כי — להבדיל אלף אלפי הבדלות — לא נהיה מדינה אמיתית

מטה בצבא מתחרת אשר יגן מן הרוח של תנועה סוציאליסטית מתקדמת. מניין לו השקפת עולם היאה ל יונקר בעלי אחוזות כמו אותו פלדי מארשאל נושא אפון, פאול פוך הינדנבורג, מצביא הקיסר ומכתיר הפירר?

יתכן רק מסקנה אחת: הוא אימץ לו השקפה זו בדרך החיקוי. תחת לגבש לו השקפה היאה לקצין עברי במדינה חלוצית מתקדמת, השואפת להכות שרשים במרחב ולשאת את דגל חרות העמים, הוא מנסה — ביוזעין או שלא-ביוזעין — להיות כקצינים במדינות המערב השקועות, שדמותם מצטירת מעל עמודי הספרים.

★ ★ ★

ע ד כאן זו בעיה אישית, ואין מה לעשות לגביה, מלבד להצטער על אבדן דרכו של גבר שאינו חסר-כשרונות, ושיכול היה להביא ברכה.

אולם ידן אינו איש יוצא-דופן, ואין הוא אדם בשולי החברה. הוא שייך למעמד מסוים המתגבש במדינה. הוא ילד-טיפוחיו של אישיות מסוימת. ויש לו שאיפות מסוימות. עובדות אלה הופכות את הבעיה האישית של הגנרל-בדימוס לבעיה ציבורית ממורגת ראשונה — בייחוד בשלב זה של התפתחות פרשת-לבון.

יגאל ידן הוא אחד מ"אנשי הדי כטחון" שטופחו וחונכו עלי-ידי דויד בן-גוריון — ויש להניח כי דעותיו מייצגות את דעותיה של כת זו כולה. השאפתנות הפוליטית שלו אינה נופלת מזו של דויד בן-גוריון, אולי אף עולה עליה. ידן אינטלקטואלי יותר משני נערי הצר אלה, והוא ניגש להגשמת שאיפותיו בצורה הרבה יותר יסודית ומפוכחת.

בשנים האחרונות צימצם את פעולתו הפוליטית הגלויה למיבצע אחד, רב-משמעות: החתירה לשינוי שיטת-הבחירות. במיבצע זה, שנועד לכונן בארץ שלטון יחיד של מפלגה אחת, הסרה למשמעתו של מנהיג אחד, לא היה לביגיי נושא-כילים נאמן ממנו. יתכן כי כתוצאה מן ההתעוררות הציבורית העצומה של פרשת-לבון תדעך הקאריר הפוליטית של משה דיין ושמעון פרס, כשם שדעה לפני מספר שנים הקארירה של אהוד אבראל וטדי קולק. דור של נערי-החצר הלך, ודור של נערי-החצר בא.

אם יקרה כך, יהיה יגאל ידן יורשיה-עצב, מנחה-המוכתר של נערי-החצר, נושא-הדגל של פולי חן המנהיג. פולחן בן-גוריון מחר, ופולחן ידן מחרתיים.

★ ★ ★

ב פרשת-לבון השכיל ידן לעמוד מן הצד. הוא לא הבלט את עצמו אפילו בנסיון-הנפל לארגן בעלי-שם לצורך הפגנה נגד אנשי-הרוח שהכריזו מלחמה על הדיקטטורה הוותלת (נסיון שבעליו זכו, בינתיים, לתואר "אנשי האנטריות"). יגאל ידן שומר על עצמו. בדמיונו, הוא רואה את עצמו בדמותו של דגול ישראלי, אביר לא-ירבב הממתין בסבלנות עד אשר ייכנסו חיי-הציבור למצב של אנארכיה. אז הוא מקוה, תקום קריאה ציבורית גדולה לאיש העומד מעל לריב המפלגתי הקטנוני, לגנרל המנצח המקובל על כל שכבות העם. הגנרל ייענה לקריאה, יציג את תביעותיו, ואחרי שהכל יסכימו כי ישלוט של-טון יחיד, ישלים סדר — לפי תפיסתו שלו. זהו חלום אופייני של יונקר. ידן אינו הגנרל-בדימוס הראשון, וגם לא האחרון, החולם חלום כזה. יי-חודו בכך שהוא היונק העברי הי ראשון, פרייה-ביכורים מבית-האול-פנא ה"בטחוני" של דויד בן-גוריון.

הנוער חייב לראות בצבא את האידאולוגיה שלו!

אם לא יהיו לנו גנרלים-בדימוס החושבים כמו עמיתיהם בארצות אחרות. **ככל זאת, זוהי תופעה מתמיתה. הגנרלים הגרמניים והפולניים היו בני מעמד מסויים מאוד. תפיסתם הריאקציונית-הלאומנית-המיליטרי-ריסטית היתה מיקשה אחת — ביטוי נאמן לאינטרסים הכלכליים ולמסורת הרוחנית של מעמד אשר גדל בתקופה הפיאודלית.**

מעמד זה שגא את הדמוקראטיה, שהתפשטה באירופה עם המהפכה הצרפתית. הוא תועב את תנועת-הפועלים, שקמה עקב המהפכה התעשייתית. הוא זמם לשבור את הסטרדיות-העובדים, לסלק את האידאולוגיה החתרנית של אחת-העמים. כפי שהוכח, היה מוכן להיעזר לצורך זה בפירורים, בתחנות-ריכוז ובפולגות-סער.

אולם ידן אינו יונקר בן יונקר. אבותיו לא שתלו לפני מאות בשנים תפוחי-אדמה, באחוזות אדירות בפרוסיה המזרחית. להיפך, הוא בן למשפחה שהיתה מעורה במסורת החלוצית של ארץ-ישראל. הוא פעל כאיש

להעלות אותה. דבר זה כרוך בחתירה נימ-רצת ותכליתית אל השלום במרחב — שלום שיוריד את נטל החימוש משכם העם, ויפתח בפניו אופקים חדשים לייצור ולמסחר. הוא מחייב להפסיק לדבר על המלחמה, ולהפוך את השלום השמי לאידאולוגיה הי עיקרית של הנוער.

הוא מחייב כי בראש המדינה יתייצבו אנשים חדשים בעלי מעוף ותנופה מחשבתית, המוכשרים לנהל מדיניות חדשה ונועזת. **כי קיצור: אנשים שהם ההפך הגמור מגנרלים-בדימוס.**

גנרל ידן לא נשאל באותו סימפוזיון לדעתו על כל בעיות המדינה והעולם. על כן לא הביע את השקפת-עולמו המלאה. אך דומני שאינו עושה לו עוול אם אשלים את המעגל בעצמי כלהלן: איבה מוחלטת לתנועה הלאומית הערבית, אורינטאציה גמורה על המערב, תמיכה ברבית עם הקולוניאליזם האפל ביותר של צרפת ובלגיה, כדי לקיים את ישראל כראש-גשר לבין מול פראייה-מדבר. איני סבור כי ידן שפך דמעות בעת

כאשר נשמעו דברים כגון אלה לפני עש-רים וחמש שנה, ראו בהם את סימניה-היכר של קציני-הוורמאכט היהודי, שקבר קבר-ל-דמוקראטיה הגרמנית, שפלס את הדרך ל-עליית היטלר לשלטון.

בימים בהם מוצג בארץ הסרט מיון קאמפף, המראה בצורה מוזעזעת לאן הו-בילו דברים אלה עצמם, האם לא נתקף לבנו חלחלה כאשר מגיעות לאוזנינו שוב הסיסמות הפרוסיות הישנות?

★ ★ ★

אם הגעת, קורא יקר, עד כאן — חייב אני להודות שהולכתי אחר שולל. כל הקצינים הגרמניים האלה, ששמותיהם הוזכרו לעיל, לא היו ולא נבראו. אין גנרל-מאיור גינתר פון מאנהיים, ואין אד-מירל קורט טירפיץ. המצאתי אותם. אבל המצאתי את הדברים אשר שמתו בפיהם. הם באמת נאמרו, הם יצאו מפיו של גנרל-בדימוס, שהצטיין כקצין-מטה-כי בימי מלחמה.

אולם לא בגרמניה נאמרו הדברים, אלא בישראל, ולא על הוורמאכט מדובר, אלא על צה"ל. הגנרל שאמר אותם, בסימני פוזיון של צהרון הוא רב-אלוף יגאל ידן. **חוק מזה, כל הפרטים נכונים. הניסוח שצוטט לעיל הוא ניסוח מדוייק. ורוח הדברים הוא רוחו של יונקר פרוסי. על כל אחד מי פסוקים אלה, אפשר להביא מאה פסוקים של גנרלים גרמניים, בימי הרייך השני והשלישי, שאמרו כי דיוק את אותם הדברים. ודמיון זה אומר דרשני.**

★ ★ ★

ל כל אחד מחמשת הפסוקים הגיל-אפשר להתחבט. כל אחד מהם נאמר גם עלי-ידי אנשים שלא היו דחקא יונקרים פרו-סיים, או מפקדי-צנחנים צרפתיים, או אלו-פים בפולין של פילוסודסקי.

אולם צירופם יחד הוא הקובע. כל צליל מצליליה-ההימנון הגרמני שימש פעמים בלתי-ספורות לחן לשיירים אחרים. אולם כאשר הי צלילים מופיעים יחד, בסדר מסויים של ה-חיים, הרי מתקבלת המנגינה המחרידה או-תנו על כורחנו.

כאשר אדם אחד אומר את כל חמשת הפסוקים האלה יחד, הרי